

ВІЛІНСЬКИЙ Олександр Валер'янович (04. 09. 1872, м. Сестрорецьк, Росія — 10. 12. 1928, м. Подєбради, нині Чехія) — політичний і громадський діяч. Чоловік *В. О'Коннор-Вілінської*. Закін. Харків. технол. інститут (1897). Під час навчання належав до укр. студент. громади, співпрацював у Харків. товаристві письменності. 1897–1905 служив нач. тех. відділу служби тяги у Харкові; 1905 виїхав до Берліна, де протягом року стажувався у Шарлоттенбур. політех. інституті; 1906–07 працював інж. у швейцар. фірмі; від 1907 — у Києві, де здійснив кілька проектів опалення Університету св. Володимира, готелю «Прага», декількох комерц. банків; від 1908 — доцент Київ.

політех. інституту. Належав до укр. громади, був чл. УНТ, де активно працював над розробленням укр. тех. термінології. Був чл. київ. громади ТУПу, входив до ради цього товариства. Один із організаторів та викл. Товариства поширення середньої тех. освіти. З метою підтримки незамож. талановитої молоді заснував приватну школу, якою керував до більшов. перевороту 1917. У 1913 увійшов до складу редколегії часопису «Сяйво» і фактично видавав його власним коштом. Від 1916 — інж., дир. майстерень Всерос. союзу міст у Києві. Разом із групою наук.-тех. інтелігенції та діячів кооперації 7 березня 1917 заснував Укр. тех.-агроном. товариство «Праця», від якого був делегов. до складу УЦР. 13 березня 1917 рекомендов. УЦР до виконав. комітету Ради об'єднаних громад. організацій Київщини; 5 грудня 1917 очолив департамент професій. освіти Ген. секретарства освіти. Під час більшов. окупації Києва разом з дружиною був заарешт. і засудж. до розстрілу, якого вдалося уникнути. В часи Української Держави працював у Міністерстві освіти. 15 жовтня 1918 одержав призначення на посаду ген. консула у Цюриху і виїхав до Швейцарії. Після ліквідації консульства переселився до Відня. Від 1923 — доцент, завідувач кафедри приклад. механіки, від 1925 — проф., проректор Укр. госп. академії у Подєбрадах.

Рекомендована література

1. Хорунжий Ю. У тузі за Батьківщиною // ЛУ. 2001, 15 лют.

А. В. Портнов

Бібліографічний опис:

Вілінський Олександр Валер'янович / А. В. Портнов // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2005. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-34535>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).